

تاثیر آموزش مبتنی بر مولفه های مدل اعتقاد بهداشتی بر رفتار مصرف دخانیات) سیگار و قلیان) در دانش آموزان پسرمتوسطه شهر نکا

محمدرضا مطلوبی پهنه کلایی^۱، ساره شاکریان^۲

^۱ کارشناسی ارشد آموزش جامعه نگر سلامت- دانشکده مجازی مدیریت و آموزش پزشکی تهران دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
کارشناس و مربی بهورزی شبکه بهداشت و درمان شهرستان نکا

^۲ متخصص پزشکی اجتماعی استادیار دانشکده مجازی مدیریت و آموزش پزشکی تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی (نویسنده مسئول)

چکیده

مقدمه: به گزارش سازمان جهانی بهداشت، اپیدمی دخانیات یکی از بزرگترین تهدیدات سلامت عمومی در جهان است. شواهد موجود در ده اخیر، تمرکز تبلیغات دخانیات عمدتاً بر روی نوجوانان و جوانان را نشان می‌دهد. مطالعه حاضر با هدف آگاهی بخشی جوانان انجام گردیده است. **مواد و روش ها:** پژوهش حاضر به روش مداخله ای با گروه کنترل و طرح پیش آزمون و پس آزمون، بر روی ۱۰۰ نفر از دانش آموزان متوسطه شهرستان نکا که به صورت نمونه گیری خوشه ای تصادفی وارد مطالعه شدند، انجام گردید. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه استاندارد پناهی مشتمل بر ۴۲ سوال بر اساس سازه های الگوی اعتقاد بهداشتی (حساسیت، شدت، منافع، موانع درک شده، خودکارآمدی و راهنمای عمل) بود. داده ها توسط آزمون های آماری توصیفی و استنباطی شامل تحلیل واریانس چند متغیره و آزمونهای دیگر از طریق نرم افزار SPSS22 انجام شد. **یافته ها:** میانگین نمرات در تمام سازه های الگوی بهداشتی در گروه مداخله بعد از مداخله آموزشی نسبت به قبل از اجرای برنامه آموزشی تفاوت معناداری داشت ($P < 0/000$). آزمون همبستگی نشان داد همه سازه های مدل به غیر از سازه شدت درک شده، با رفتار های عدم مصرف دخانیات ارتباط معنی دار و مستقیم داشتند و تحلیل رگرسیون نشان داد سازه های خودکارآمدی و حساسیت درک شده، مهمترین سازه های پیش بینی کننده رفتار عدم مصرف دخانیات بودند. **نتیجه گیری:** **نتایج مطالعه نشان داد،** اجرای برنامه آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی در جهت بهبود رفتار های پیشگیرانه از مصرف دخانیات در دانش آموزان موثر است.

واژه های کلیدی: دخانیات، دانش آموزان، مدل اعتقاد بهداشتی، آموزش